

Indlæggelsesprotokol Statshospitalet i Vordingborg (Oringe)

nr. 2016 Ane Marie Hansen, indl. 1 febr. 1875, Helbredet 19. sept. 1875, Snodstrup, Frederikssund, 22 år, ugift, Sypige, siden juni 1874 med en pause til octbr 1874, Mani, Moder sindsforn . (gode evner, renlig, godmodig), xxxxx med xxxxxxxx siden Novbr 1873, ingen legemlig xxxxxxxx, Frederikssund Sygehus.

Lægeoplysninger Statshospitalet i Vordingborg. Patient nr. 2016.

Indskrivningsskema: *Oplysninger angaaende den sindssyge Ane Marie Hansen der forlanges optaget i Østifternes Sindssygeanstalt.*

Ane Marie Hansen

22 Aar

Snodstrup Sogn (Frederiksborg Amt)

Sypige

Lutheransk

Ikke gift.

Moderen sindssyg i flere Aar (formentlig Melankoli)

Der er svaret nej til at der har været selvmordere i familien

Saavidt vides har hun ikke været andre ugunstige Forhold underkastede end dem, der fulgte af Moderens Sindssyge, som efter sigende skal have været periodisk tilstede lige fra dennes Giftermaal.

Ingen sygdomme i Barndommen

Hun skal have haft en blid og føjelig Character. Fra sit 12te Aar har hun været blandt Fremmede, hvor hun har været afholdt.

Patientens Konstitution: Menstruationen, der indtraadte ved hendes 15de Aar, synes at have været regelmæssig indtil for c 1 Aar siden, da hun samtidig med dens udebliven led af chlorotiske Tilfælde.

Da hendes Sindssygdom udbrød først i November, lader det til, at Menstruationen viste sig men meget sparsom. Det samme var Tilfældet noget ind i December.

Hvilke forudgaaende sjælelige Aarsager kunde formodes at have betinget Sygdommens Udbrud:

Jeg formoder, at hendes Ophold paa Højskolen og hendes delvise deltagelse i Undervisningen der ikke har været uden Betydning for Udviklingen af hendes Sygdom.

Økonomiske Kaar og huslige forhold: Fra sit 12te Aar har hun været ude og tjene og formenes at have haft det godt. Ingen legemlige Sygdomme.

Ingen anden Hjernesygdom

Ingen tidligere Sindssygdom

Der er vedlagt brev fra hendes sidste Husbond. (se nedenfor)

Nuværende Sygdom: Kort efter hendes Optagelse paa Amtets Daareanstalt ved Roskilde fik hun et Maniakalst Anfald, som siges at have gjentaget sig flere Gange der, saa at hun maatte holdes i Spændetrøjen. Efter 5 ugers Ophold her sendtes hun til sin Hjemstavn, Snodstrup, og antages da at være rask. Kort efter viste hun sig urolig og ængstelig, blev indesluttet men smaasnakkede uophørligt med sig selv, sang Psalmer og talte om gudelige Ting. Da hun blev mere og mere forstyrret i sin Opførsel, saa at der maatte passes paa hende, indlagdes hun her paa Sygehuset. I de første Dage var hun vel rolig og stille men ikke til at faae et Svar af. Nu derimod taler hun mere villigt og dømmmer taaleligt fornuftigt om sin egen Tilstand, men pludselig falder hun saa hen i en aandsfraværende Tilstand, hvori hun synes optaget af et eller andet Bestemt. Nogen bestemt Gruppe af vrang Forestillinger synes ikke at optage hende. Hun kan være en del sammen med de andre Patienter og er i Øjeblikket rolig og medgjørilig. Hun er legemlig rask

Kræfterne gode

Ingen symptomer på Lamhed

Ingen smitsom sygdom (Attest om at der i Længere Tid ikke har været Koppesygdom på Frederiksborg Sygehus) Skemaet underskrevet Frederikssund den 23. december 1874 af Sygehuslæge Ussing.

Dette var Attest B. Der forligger også en Attest A: Hvor det bekræftes at Ane Marie Hansen lider af virkelig Sindssygdom og egner sig til Behandling. Samt at hendes Sindssygdom kun har varet i 8 uger og at hun for 2 måneder siden måtte anses at have været sjælelig sund.

Brev dateret 21. decb 1874 fra lærer ved Tune Folkehøjskole Chr. Christensen

Som svar paa Deres Forespørgsel skal jeg tillade mig at meddele Dem Følgende:

Ane Marie Hansen kom i min Tjeneste d 1ste Juni 1873; denne Sommer lige til Jul mærkede vi aldeles Intet til nogen Sindssvaghed hos hende. Hun spiste – kan jeg godt sige – overordentlig meget og var livlig og munter. Fra Aug. og indtil Jul, eller maaske lidt derefter, havde hun ingen Menstruation, led samtidig dermed – mener vi – noget af Blegspot, og var en Gang imellem paafaldende rødmosset og meget snakvorn og munter. Lige før Jul i fjor laa min Kone syg, saa hun ene maatte besørge hele Husholdningen, og i en 8 Dages Tid gik hun saaledes temmelig ene og havde det noget strængt med Arbejde, dog ingenlunde mere end rimeligt. Den Dag, som Juleaften faldt paa, var hun lige fra hun stod op ”underlig”, talte meget om sin afdøde Moder, og mente hun (Pigen) aldrig kunde faa Fred her paa Jorden, fordi hun ikke havde plejet Moderen under sin sidste Sygdom. Men da jeg derpaa talte baade mildt og alvorligt til hende, blev hun lige med Et sine urolige Tanker kvit, tog igjen fat paa sit Arbejde, og var Juleaften aldeles rask i alle Maader, og skammede sig over, at hun kunde have ”skabt sig saa tosset”.

Noget ind i det nye Aar, 1874, fik hun igjen sin Menstruation, og var nu ligetil d. 26 Octb d.A. for vore Øjne aldeles rask i enhver Henseende. Hun spiste hele Tiden rigeligt, var passende munter og alvorlig, flittig og flink til sit Arbejde. Hendes Forvirring lige før Jul forekommer mig end ikke nu at kunne kaldes Sindssvaghed, om den maaske dog pegede hen herimod.

Den 26 Octb. var hun over paa Skolen hos Pigeleverne, og der blev der leget en Leg, som nok kaldes ”Dronningen fra Saba”. To Piger vare i ethvert Tilfælde udklædte, den ene ganske hvid og straalende, den anden derimod kulsort og saa ilde ud. Disse Forklædninger forekom hende, sagde hun allerede Dagen efter, for at være gudsbespottende, men da hun ellers var som sædvanligt, lagde vi ingen Vægt derpaa. Saaledes gik der et par Dage, uden vi tænkte paa den Sag. Tredje Dagen hørte jeg hun sang i Kjøkkenet, hvilket forundrede mig, da hun ellers aldrig sang; men da hun hver Dag kom meget sammen med Skolepigerne, som sang en Del, gjorde jeg den Slutning, at dette daglige samliv med Pigerne nok kunde medføre sligt. Samme dags Aften var hun paafaldende livlig og snaksom, men da det klædte hende godt og der intet ufornuftigt fremkom fra hende, saa forundrede vi os blot. – Næste Morgen sang hun uafbrudt og endog ret kjønt, hvilket undrede os meget, og da vi saa endelig lagde rigtig Mærke til hende, da hun gjorde hun sit Arbejde hen i ”Vejret” som aldrig forhen. Der var gaaet i stort Lys for hende, sagde hun, og vi forstod hende slet ikke, men hun havde det godt, som hun aldrig havde haft det før, og nu vilde hun ikke bestille noget mere. Jeg forsøgte baade ved mild og haard Tiltale at bringe hende til Samling, men alt forgjæves. Vi bød hende gaa i Seng, hvad hun villig gjorde. Jeg søgte samme Formiddag Lægehjælp; hun var i de tre første Dage meget føjelig, rolig og mild, men spiste Intet, laa bestandig og smaanynnede Psalmer og vilde yderst gjerne tale om religiøse Gjenstande, som hun omtalte med forunderlig Klarhed og Forstand, saa flere mente, at hun kun led af blot og bart religiøse Skrupler. Praktiserende Læge Poulsen i Taastrup meente dog ikke saa, hvad ogsaa snart viste sig. Da et Par Dage var gaaede blev hun mere urolig, troede at Nogen vilde gjøre hende Fortræd, bad og sang for at frelse sig; men nu begyndte hun at spise og det endog ret godt. Men hendes Uro tog til, saa vi maatte passe paa hende baade Dag og Nat, og saaledes gik det til d. 4 Novb, da hun kom til Roskilde Sindssygeanstalt.

Hermed har jeg da, maaske længere end nødvendigt, men saa godt jeg har kunnet, optegnet om hendes Opførsel hos mig fra først til sidst, og i Haab om, at De maa være fornøjet hermed, er jeg Deres ærbødige

Chr. Christensen, Lærer

Hr Sygehuslæge Ussing, Frederikssund.

Journal ved indlæggelsen på Oringe den 1. Februar 1875.

Pts. Moder har i flere Aar været Sindssyg (melankolsk): hun selv vides aldrig at have gennemgaaet nogen betydelig legemlig Sygdom; Menstr. indfandt sig i hendes 15. Aar og skal have været regelmæssig, indtil den samtidig med Udviklingen af en ? for 1 Aar siden, i November og December 1874 skulle svage Menstr. have vist sig. Hun har xxx den for Landalmuen almindelige Opdragelse, hendes barndoms forhold har sikkert været noget paavirket af Moderens Sindssygdom. Hun skal være af gode Aandsevner og af en venlig og godmodig Character; hun har tjent hos forskellige siden sit 12. Aar og xxx været meget afholdt af de folk hun tjente hos; fra midten af 1873 tjente hun hos en Lærer ved Tune Folkehøjskole, men af og til lod denne Mand hende deltage i Undervisningen. Under xxxx i Efteraaret var hun engang imellem paafaldende munter og snaksom; kort før Juul 1873 maatte hun i en Uges Tid besørge hele husholdningen formedelst hendes Madmoders Sygdom og om Morgenen d 24 Decembr var hendes Væsen noget paafaldende; hun talte meget om sin afdøde Moder og Mente, at hun aldrig kunde finde fred paa Jorden fordi hun ikke havde plejet Moderen under hendes sidste Sygdom; hun lod sig let tale tilrette og skammede sig over sin Opførsel; hun var derefter tilsyneladende fuldt rask indtil October 1874; d 26 October legede hun med Skolens qvindelige Elever; den følgende dag erklærede hun Legen for at være en Gudsbespottelse og et par dage derefter blev hun noget syngende, men snaksom, arbejdede uden Eftertanke, sagde, at der var gaaet et stort Lys op

for hende, at Omgivelserne ikke forstod hende og hun hørte op at arbejde; hun kom i Sengs spiste Intet, sang og nynnede Psalmer, talte om religiøse Emner; efter nogle dages forløb blev hun mere livlig, troede, at nogen vilde gøre hende fortræd, bad og sang for at frelse sig og maatte endelig d 4. November indlægges paa Sygehuset ved Roskilde; hun var der i begyndelsen aldeles mania?alsk, men faldt lidt efter lidt til Ro og sendtes efter 5 ugers forløb hjem til Snodstrup som helbredt. Kort tid efter blev hun atter urolig og angstfuld, indesluttet, smaatsnakkende med sig selv, sang Psalmer, talte om religiøse Sager; hun blev meer og meer urolig og maatte endelig indlægges paa Sygehuset i Frederikssund; i de første dage der var hun rolig og stille, men vilde ikke svare, senere talte hun lidt, syntes ret vel orienteret, men faldt ved enhver Samtale hen i en aandsfraværende Tilstand; der opdagedes ingen bestemt Gruppe af Vanvidsforestillinger. Legemlige Sympt. af nogen betydning saas ikke ledsaget Sindssygdommens forløb; ingen xxx behandling har været anvendt.

Pt. er lille af Vækst, af spinkel Legemsbygning; hendes Ansigtsform er fint og hun synes i enhver henseende at nyde legemlig Sundhed; Ansigtsudtrykket er meget vexlende, men hyppigt noget drømmende; blikket roligt, Pupillerne normale, ? reen, ? rolig, lidt svag, ?, Aabning og Søvn i god Orden; den Stethoscopiske Undersøgelse afgiver intet Abnormt, ingen blæselyd høres ved 1. hjertelyd eller i Halskarrem?. Hun synes at være nogenlunde vel orienteret mht tid og sted, men hendes Stemning er noget vexlende, som oftest forholder hun sig ganske stille, sidder hen med et noget drømmende Udseende, arbejder lidt med et Strikketøj, men uden at strikke ordentligt; engang imellem lader hun Arbejdet falde og begynder det ikke igjen førend efter Opfordring. En enkelt Gang har hun ved tiltale været meget forknytt og grædende, ude af Stand til at give noget Svar; en anden Gang viste hun Tegn til Kaadhed, vilde klæde sig af, slænge sig hen paa Gulvet, var lidt aggressiv mod en anden Pt. Naar hun udspørges giver hun korte, som oftest ubestemte, halve Svar, men ved indtrængende Opfordring er hun dog istand til at klare nogenlunde for sig mht tidligere begivenheder, Opholdet paa Højskolen, sin Tjeneste der, Undervisningen ved Foredrag, som hun tildels ganske har Misforstaaet, hun ender enhver Samtale meget brat ved at falde hen i en taus, drømmende Tilstand, i hvilken hun er aldeles utilgængelig for Tilale. – Hun er reenlig.

St. Hans Hospital, Patientregister B 1876-1892

Frederiksen, Ane Marie

1884 12. februar indkom i 3 pleie for kommissionens regning Ordre 12/2 84. Pat. er gift 31 aar gl.

Ifølge Mags Skr. af 13/3 er Pat erkjendt forsørgelsesberettiget i Thorslunde – Ishøi Sogn, hvor Kuromkostningerne ville være at refundere fra indlæggelsesdagen 12/2 84 gennem Fattigvæsenet.

Af Thorslunde- Ishøi Sogneraad er under 7/4-84 udstedt behørigt Kautionsbevis for bet. af Kuromkostningerne a 3 kr. daglig fra 15/4 84.

Udskrevet d. 28. Febr. 1885.

Sankt Hans Hospital, Journal

Ane Marie Frederiksen, 32 år. Gift med Arbejdsmand. Melankoli

Indlagt d 12 Februar 1884

Udskreven d 28 Februar 1885.

Pt.s mand kan ikke oplyse noget om slægtningenes sundhedstilstand; men han meddeler, at en søster til konen, som boer i hans hus er, ligesom hans kone til tider har været, underkastet mg variable sindsstemninger. Pt var rask indtil 1874, da hun kom til Vordingborg ½ års tid, uvist af hvad grund. Hun kom rask derfra og var rask siden. I Septbr 83 fødte hun 4de g og var forvildet de første 10 dage post partum, senere var hun rask til Decbr måned, da hun forekom manden noget underlig; men han tilskrev det den omstændighed, at hun idelig blev udskjældt og fortrædiget af sin svigermoder. Da tilst. snart forværredes: Hun var snart stille, snart mg. meddelsom og urolig, så at manden ikke turde lade hende blive hos børnene, indlagde han hende på amtssygehuset. Da hun efter 12 dage kom tilbage herfra syntes hun manden mg mere naturlig, og hun passede nu hus og børn i ca. 14 dage, men omtr. ved nytårstid blev hun igjen underlig og forstyrret: lod lamperne brænde til midt på dagen, vaskede rendestenen, hvad hun ellers aldrig plejede, pakkede alt tøj, hun kunde finde i huset, sammen i små pakker, og skjældte ofte manden ud, hvad hun aldrig havde gjort før. Han turde nu ikke lade hende blive ved børnene, medens han gik på arbejde og indlagde hende

derfor på cellerne 6/1. Pt sås da af et ret kraftigt udseende og lå mg rolig og apatisk helst med lukkede øjne. Hun svare kun langsomt, ligesom hendes bevægelser i det hele udførtes mg langsomt. Hun benægtede hallucinationer, ingen hovedpine og functionerne i orden. Menses regelm. Tp. normal, den obj. undersøgelse viste intet abnormt. – Herinde har pt. været godmodig og føjelig, renlig og ordentlig og gjort en del håndarbejde, men også foretaget sig en mængde latterlige og forkerte ting: samlet gammelt papir og klude sammen i småpakker, som hun forærer bort, stillet sig op i de mærkeligste positioner og oftest givet ganske meningsløse og i almindelighed mg. drøje og kåde svar. Hun synes i øvrigt at følge godt med i hvad der foregår, husker godt og har et livligt udtryk. I enrum skal hun kunne tale ret fornuftigt med manden og f. eks spørge til børnene.

Pt. er for en måned siden indstillet til Oringe. (Indstill fra kom. hosp. 9/2)

Pt. sidder for det meste stille hen ofte med øjnene lukkede, er ret flittigt beskæftiget med håndarbejde; App. og søvn gode; ved undersøgelse ligger hun ligeledes med lukkede øjne, svarer tvært, men ret fornuftigt og er orienteret, hallucinationer benægtes. Den obj. undersøgelse viser intet, menses tilstede. P 60 regelmæssig. Vægt 93 pund.

19/2 Sidder i dag ganske sløv hen med lukkede øjne, vil ikke svare, ikke beskæftige sig, har dog spist sin mad i dag.

26/2 Engang imellem tager hun spontant et arbejde og beskæftiger sig dermed, i reglen dog sløv.

3/4 **Manden besøgte hende** i går. Hun var glad for ham, vendte rolig tilbage til sin afdeling.

8/5 da hun hele den foregående nat havde været meget urolig, uafbrudt snakkende, fik hun i aftes Hydr? choral 2,50 hvorefter god søvn hele sidste nat og endnu nogen døsigthed.

19/5 Skjødnt stadig dygtig xxxx, er hun dog begyndt at arbejde lidt.

27/5 har i dag hjulpet Pigen med det udv. arbejde.

5/6 Menses har indfundet sig med forøgelse af hendes depression.

10/6 Menses endnu tilstede, de har bevirket, at depression er gået over til en tg. stærk Exaltation, som navnlig i går bevirkede, at hun skjældte en del.

21/6 Har senere været ganske rolig, er begyndt at beskæftige sig lidt.

24/6 Hælper ganske pænt til i Køkkenet.

12/8 Har i disse dage haft **besøg af sin mand med et barn og en broder**. Hun var glad over besøget, men lige forstyrret.

31/8 For at holde sine hørehallusinationer borte fylder hun sine ører med uld og vat.

25/9 **Manden besøgte hende** igen, men har da for øvrigt ikke synes at længes mg efter hende, fandt hende dygtig exalteret og forstyrret.

30/10 Har senere været rolig og i høj grad flittig forlægges derfor til II Afd.

1/11 Vilde nødig op på denne Afd, men befinder sig nu vel ved at være kommen op på denne Afd.

8/11 Er særdeles venlig og flink på denne afdeling.

13/11 Vægt 117 pund tiltaget 20 pund siden indlæggelse

6/12 Flink til udv arbejde Humøret ganske godt.

85 14/1 Mener at menstruation sidste gang for hurtigt standsede på grund af forkølelse, og at hun derfor senere har befundet sig ilde. Tilsengs med (*medicinering kan ikke tydes*)

17/1 Befinder sig atter vel.

28/2 Er ikke fuldstændig helbredet, men har længe haft en god Remission; særdeles flittig til al sit arbejde, venlig og net i sit væsen, men altid lidt forknytt og fortrykt. – **I dag afhentet af sin mand.**

Sindssygehospitalet, Nykøbing Sjælland

Journal nr. 65, Indlagt den 10-12-15, død den 18.12.1933

Nærmeste pårørende: Murer Mads Jensen, Hedehusene

Indlæggende læge: Johs Gravesen, Kbh,s Amtsygehus

Journal skreven den 11-12-15 af Gammelgaard

Navn: Ane Marie Frederiksen f. Hansen

Alder 63. (født den 21.11.52)

Enke efter sadelmager

Bopæl Hedehusene (Taastrup Sogn)

Opholdssted under Sygdommem: Kbh's Amtsygehus

Diagnose ved Indlæggelsen: Manio-depressiv (manisk fase)

Legemlige Komplikationer: 22/6.1917 Vacc +, Febr.1929: Influenza

Tilstand ved Udskrivningen: + Bronchopneumonia

Faderen drikfældig, Søster suicid. 2 Døttre s.s. 3 gange alvorlige s.s. Anfald.

1. gang s.s. før hun blev gift i Beg. af 20-erne (vistnok paa Oringe).

2. gang i 30-erne (under Laktation). K.H.6te St. Hans.

3. gang i 53 Aars Alderen. Desuden smaa Anfald i Tilslutning til Laktationer (født 8 gange, selv ammet alle Børnene).

rask siden sidste Anfald for 10 Aar siden, og til nuværende Anfald.

Nuværende Anfald fra Efteraaret 1913. Urimelighed let-paavirkelig Taletvang Exitation. Stigende Sympt. i Foraaret

1914. Fra 20/6 14. KAS der ustandselig talende. Syns- og hørelses hall. Fagter taler om Frimurere.

Her Orienteret. Løftet Stemning. Slagord i Replikkerne. Taletvang Bevægetvang. Draperer sig og agerer. Livlig

Tankegang (flugt). Afledelig. God lagttagelsesevne og Hukommelse. Storhedsforestillinger.

10.-XII.-15 Kv.-skovhus, fællesstue

Ane Marie Frederiksen, f. Hansen, 63 År, enke efter sadelmager.

Disp.

Faderen potator. En Søster til pt. har begået selvmord. Pt. har født 8 børn, af hvilke en dtr. død i psykose 27 år gl., en anden i psykose ved puberteten og en tredje ved abort i 18 års alderen; de øvrige skal være raske. I øvrigt kan intet opl. om event. fam. disp.

Legl. sygd.

Pt.'s legl. konstit. har altid været jævnt kraftig; hun har ingen alvorlige legl. sygd. gennemgået; pubertets-udvikl. har ikke frembudt noget alm. menstr. har, så vidt vides, været regelm.; menopause i mange år. Pt. har efter alle de 8 fødsler ammet børnene selv og har derved hver gang været mere el. mindre psykotisk.

Vita.

Pt. er opvokset på landet og har fået alm. skole-undervisning. Tj.pige fra konfirm. S.s. i 20'erne. Gift 24 år gl. i Vallensbæk, hvor hun fik 3 børn; 10 år senere i Tåstrup Valby (3 børn); 3 år efter i Kbh. (2 børn) Under opholdet i Kbh. indl. på KH VI. efter en fødsel, senere en tid på S.H.H. Hun har i det hele "talrige gg" haft lettere psykoser, 3 gg. sværere. tidspunkterne kan ikke nøjagtigt oplyses; sidste anfald for ca. 10 år siden, og efter dette har der været fuldstændig helbredelse.

S-sygd.

I efteråret 1913 blev pt's omgivelser opmærksomme på hendes sygdom; efter i nogen tid at have været urimelig og sær, beg. hun at sidde alene og tale ud i luften, usammenhængende og meningsløst; af og til røbede hun storhedsforest.. (regerede over mang. soldater osv) sov dårligt om natten; talte ofte uafbrudt, monotont, timer igennem; kunne blive mg. hidsig, når nogen sagde hende imod; ingen sygd.-erkendelse; skal en enkelt gang have slået fra sig; aldrig urenlige; aldrig tilb. til angst el. tungsind. Sygd. tog jævnt til gennem foråret 14. – Indl. på Kbh.'s amtssygeh. 20.VI.14; var da ustandselig affekteret talende, stærkt syns- og høreles- hall; gjorde underlige fagter i luften og angav, at det var "frimurer-bevægelser"; kommanderede mng. soldater. Under oph. på Kbh.'s a.s. har hendes tilst. ikke forandret sig synderlig; beroligende midler (opium) er blevet anvendt uden andet resultat, end at hun er blevet lidt roligere. Hun har snakket noget mindre, dog stadig mg. og usammenhængende, været ret nem at omgås, affektløs, jævnlig syns- og høreles-hallucineret. Pt. indlagt her på hosp. (kv.- skovhus, fællesstue) s. 10. –XII.-15.

Status præsens.

Hun er middelbygget og i god ernæringstilst.; udseendet yngre end sv. t. alderen. Ingen morfol. degen. –tegn. Hun ligger i sengen med et opmærksomt iagttagende udtryk. Stemningen synes nærmest exiteret; holdn. er venlig og indladende og hele hendes væsen og tale er præget af en vis gemytlig forsorenhed. Den psykoemot. aktivitet er i bet. grad forøget; der er en uafsladelig, ikke ganske hensigtsløs bevægetrang: hun draperer sig med sengetj osv. på en bestemt måde og agerer så nonne, soldat i Frelsens hær o. lign. Hun taler mg., så mg., at hun er ganske hæs; sætningerne er ordnede, og i reglen kan man følge assoc. for det meste taler hun ikke spontant, men så snart hun skal besv. et spm., væver hun videre ud fra sv. og kan så svæve mg. vidt omkring. Hendes svar kommer prompte, ofte ret kuriøse, ekspl.:

Hvad årstal har vi ?

Vi har året efter det, der var i fjor; men årstallet må vi sgu ikke sige, for almanakken er ikke trykt endnu osv.

Hvad årstal får vi da næste år ?

Skudår! – Ja, det hedder nu ikke skudår, fordi man skyder nytårsaftens; jeg kan huske fra min barndom osv.

Hvad var Deres mand ?

En dygtig mand!

Hvad døde Deres ældste dt. af ?

Hun døde af at være taget med tænger; hun var for resten en dreng!

Drak Deres fader mg. ?

Man skal ikke snakke om sin fader i graven; drikke, det gør vel alle mennesker; man skal da have noget til maden!

De vil da nok gøre, hvad vi beder Dem om ?

Ja, jeg har altid været lydige over for lægerne; ellers var jeg sgu for længe siden gået ad helvede til.

Kan De også noget historie ?

Vi lærte ikke historie på højskolen, men sandhed!

Hvor gl. er De ?

Så langt inde i 60'erne, at jeg er 4 år ældre end min broder, og han døde lige før han blev 60. (Hun er 63)

For øvrigt beg. hun pludselig ("med forlov at spørge ...") at udspørge lægen om hans personlige forhold; "jah, nu har De jo hørt så mg. om mig; så må jeg da også have lidt at vide om Dem."

Hun er orienteret m.h.t. sted og sikkert også tid. Opfattelses-evne, hukomm. og indpræntn. evne er uskadte; hun regner rigtig godt (højt og ad de underligste krogveje); husker øjensynligt en del fra sit liv; 3 og 4cifrede tal huskes efter et par min.'s afledning. Hun synes ikke at være halluc.

Hun har sikkert nogle vragforest., men de er mg. vage, usammenhængende og kommer ikke videre til orde. – Hun påstår flere gange, at hun altid har været "mg. troende" og arb. mg. i "Frelsens hær", (derfra de mange "soldater", hun kommanderer), samtidig er hun lidt grov mod nabo-pt. ("hold kæft, tøs! er'et løgn måske, din torsk? – Dig kalder jeg sgu utugt! osv"). Søger man at drage dette og hendes bestandige "syn" frem i modstrid med hendes prætenderede relig. forest., (der i hvert fald absolut ikke er følelses betonede), sv. hun, at det for andre er utilladeligt, men ikke for hende, det er frimurer-tale. Hun beskæftiger sig i det hele taget en del med frimurerne, blandt hvilke hun indtager en stor stilling. – Også på andre områder har hun spirende storhedsforest.; hun har haft

dejlige tænder; altid båret sorte klæder, fordi det klædte hende så vidunderligt; ejer en "drillioner guld". Hun har dog aldrig mere end 100 specier hjemme; resten "banker hun ind" (sætter dem i en bank)

Næste indlæg er svært at læse:

Sovet 10 – 2½. Har talt mg baade igaar og i dag uden at man dog tør sige, at hun taler med hallucinationer. Overfor personalet mg. ...dig – beklager den ulejlighed som de ... Ptt gør dem – og er meget villig til at fortælle; hendes Tale drejer sig .. om hendes bagage, som hun mener er undervejs hertil forklarer at det er ennederdel osv.

Hun har fortalt at hun har 200.000 Kroner paa rente; at hun ogsaa kom paa er et fornem Mine

Hun vil at ogsaa være lidt vittig, da man spurgte hende hvad hendes mand havde været svarede hun "mine børns fader", ogsaa i dag .. stuegang er hun meget livlig og slagfærdig; er tilstrækkelig ud..... at hun ud gir besked med tingene men skal man have at vide, hvor når noget er sket, er det ... ad alle haande

fortæller hun at ... en gang gik til og M var efter Sofie, hvor gammel Sofie er? Ja Sofie var sygeplejerske og er død og hun kom efter Frederikke og Frederikke er saa gammel at hun har en datter på 13 år osv.

Hun har åbenbart været på Oringe engang i sin ungdom,.....

Hvor længe var De på Oringe? Saa længe de var betalt og lidt til for de gav mig en krone tilbage. Hun var ene (ikke gift) den gang. på sp.m. om en fader svarer hun at han var millionær, og min morfader Hans Steffen var Skibsejer, har skibene Hun er klar og orient med hensyn til stedet her; hun er gemytlig.

Pluk af senere optegnelser:

Dec. 1915 Pjanket og gemytlig; misfornøjet med maden, men spiser ikke desto mindre alt, hvad hun får. Strikker overordentlig pænt.

1916 Stadig lidt snakkende og elskværdig; ret slagfærdig mg. optaget af at have fået meddelelse om et barnebarn hun har fået.

Ja, jeg ligger jo her og vente på smerterne. jeg må jo nok ha den sjællandske dovenskab.

Urolig og skræppende op. Til stor gene på afd., hvor hun opstemmer de andre pt. med skældsord af værste skuffe. Flyttes til afd. II

Flytningen har haft den virkning på pt, at hun tavst fornærmet går rundt indhyllet i et sjal.

I maj 1918: har haft besøg af Dtt og Svigersøn, talte fornuftigt med dem, spurgte om bekendte hjemme og var i det hele glad for besøget.

Passer sin Skrællekælder, er ellers ganske som sædvanlig snakkende, syngende og uimodståelig komisk og vittig i sine udtalelser, irriterer dog ofte de andre pt.er.

Maj 1819: Er nærmest uforandret, taler meget om at hun længes hjem. Kan om natten ofte springe op og synge højt. Er altid meget talende og slagfærdig, er livlig, læser aviserne og følger med i begivenhedernes gang. Kan af og til være lidt indesluttet og lidt tung, men kun ganske forbigående.

Bestiller intet. Vasker sig i Wc kummen

24. august 1920 Er i dag rejst på besøg i hjemmet, fulgtes med sygepl. til Hedehusene og der hentet af familien. Lidt opkørt allerede i Kupeen var straks første dag hjemme med på stor familieskovtur.

12. sept: kommet hjem fra ferien, opholdet er forløbet godt. Mest syngende og vrøvlende om dagen, men ualmindelig flink, men vil dog aldrig bestille noget.

Juli 1921 besøg af datter og svigersøn.

31/7 1922: Besøg af Søn i gaar, var venlig og talte med ham. Har som sædvanlig periodiske stemningssvingninger, der veksler ret hurtigt.

1.dec. 1923 For tiden gnaven og afvisende, vistnok fordi hun i anledning af julen længes mere hjem.

11.8. 1924 Har i flere måneder været dygtig opstemt, meget talende; de sidste dage noget vredagtig og skændende, måske fordi hun så længe ikke har hørt fra børnene.

19.3.29 Har for nylig haft influenza. Meget opstemt i den senere tid, livligt talende og af og til skændende, draperer sig tit på den mest fantastiske måde, så hun undertiden ligner en skikkelse fra Edgar Poes "uhyggelige fortællinger". Døde 18.12.33 kl. 4 eftm. efter lungebetændelse.

I lægeoplysningerne til brug ved ansøgning om optagelse af en patient er det oplyst at 3 af de 8 børn er døde:

1 datter død i psykose 27 år gl.

2 " " " ved puberteten

3. " død ved abort i 18-årsalderen

Patientens forældre står som Landmand Jens Hansen.

Det er noteret at en søster har begået selvmord og faderen dranker.

Herudover findes i journalen medicinskemaer, Vægtliste: hun vejede 48,5 kg ved indlæggelsen, men senere op til 60 kg. Samt feberkurver for den sidste sygsomsperiode fra 7/11 til 18/12 1933.